

ОГЛЯД ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ І ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Незначне покращення на початку липня

12 серпня, 2022

ОГЛЯД ВИПУСКУ

Станом на середину липня, доступність продовольства в Україні покращилась, порівняно зі значним погіршенням в червні. Ціни на овочі нового врожаю, що значно зросли у другій половині червня, у липні почали знижуватись. Падіння цих цін призвело до зниження і загальної ціни «кошика товарів», яка знизилась у всіх областях, з найбільшим падінням у тих регіонах, які відчули найбільший ріст цін у червні.

	ІДП	Ціни
21.02	0%	0%
22.04	-37.9%	+5.8%
13.05	-37.0%	+4.4%
27.05	-38.5%	+7%
17.06	-40.5%	+10.6%
01.07	-47.6%	+25.7%
15.07	-44.9%	+19.41%

¹ Огляд продовольчої безпеки та політики в Україні. Передмова до серії та Методологія. <https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/07/Peredmova-do-serii---ta-metodologiya.pdf>

² Сформований кошик продовольчих товарів відрізняється від споживчого кошику, який використовує Державна Служба

ІНДЕКС ДОСТУПНОСТІ ПРОДОВОЛЬСТВА

↑ 5.2% ПОРІВНЯНО З ЧЕРВНЕМ

Індекс Доступності Продовольства (ІДП) розраховується як відношення середньої заробітної плати до ціни кошика продуктів харчування (див. методологію на нашій інтернет-сторінці).¹

До вторгнення ІДП становив 12.4. Тобто людина з середньою заробітною платою могла придбати кількість продуктів харчування еквівалентну запасу на 12.4 місяців. Станом на 15 липня, індекс знизився до 6.9, що на 44.9% нижче за довоєнне значення, на 10.4% нижче ніж у травні та на 5.2% вище ніж у кінці червня. Наші розрахунки показують, що не зважаючи на значне падіння у червні, ІДП почав зростати у липні. Це означає, що людина із середнім доходом на середину липня могла купити на 5.2% більше їжі ніж у другій половині червня.

Основна причина для зниження ІДП це зниження середньої ціни «кошика продуктів харчування»².

Статистики України для вимірювання інфляції продуктів харчування. Кошик, складений для нашого аналізу, включає тільки 21 позицію базових продуктів харчування, а не весь споживчий кошик. Як наслідок, наші результати можуть відрізнятися від оцінок зміни цін, що здійснює ДССУ.

Станом на 11-15 липня, ціна продовольчого кошика на 5% нижча ніж в останньому тижні червня. Основною причиною цього є значне зниження ціни на овочі нового врожаю. Збільшення пропозиції ранньої картоплі, буряку та моркви спричинило зниження цін на ці продукти.

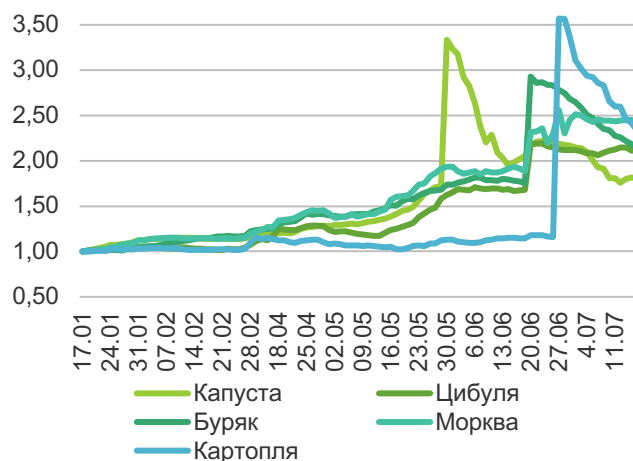
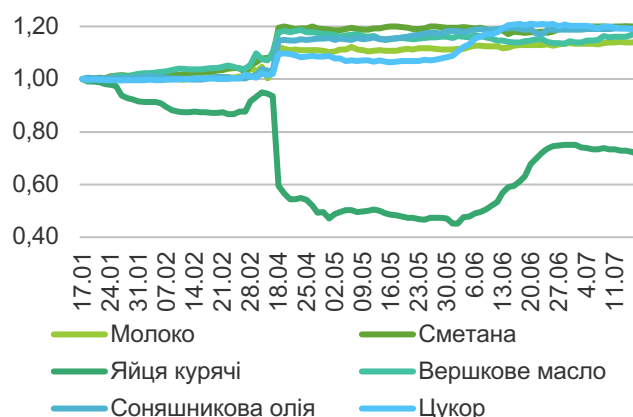
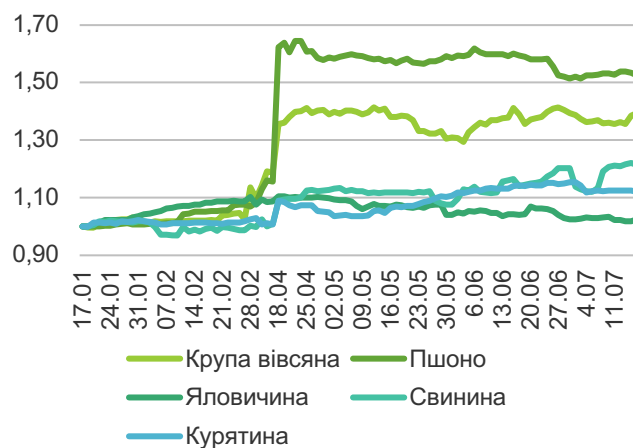
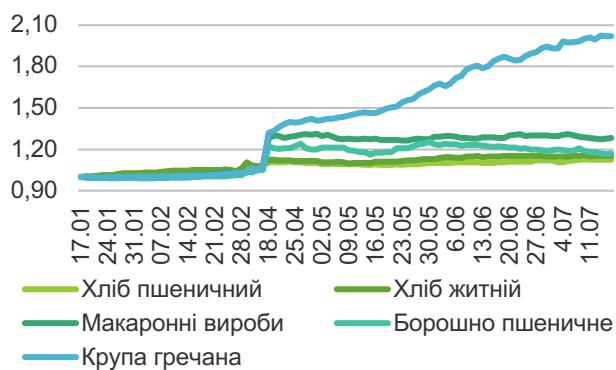
Ціна продовольчого кошика знизилась у кожній області України. Найбільше зниження спостерігається в Харківській (-8.2%), Житомирській (-7.5%) та Вінницькій (-7.1%) областях. В Херсонській області, в якій ріст цін на овочі був найменшим у червні, падіння цих цін у першій половині липня також було найменшим (-1.7%). Відсутня інформація щодо двох частково окупованих армією РФ областей – Донецької та Луганської.

ВНУТРІШНІ ЦІНИ ↓ ОВОЧІ

Станом на 11-15 липня, порівняно з 27 червня – 1 липня, найбільше знизилась ціна на картоплю (-25.4%), буряк (-17.8%), капусту (-16.8%) та курячі яйця (-2.82). Товари, ціни на які зросли найбільше за розглянутий період це гречана крупа (+4.5%), свинина (+3.4%) та масло (+2.3%). Істотної зміни цін на інші категорії товарів не спостерігалось.

Основною причиною значного падіння цін на овочі є сезонність. Ціни на овочі значно зросли у червні через появу нового врожаю. В липні ж, зі збільшенням пропозиції ранніх овочів, ціни почали знижуватись.

Індекси змін середньодобових цін (у порівнянні до 17 січня) в Україні представлені на графіках нижче.

Примітка: вертикальна вісь позначає індекс зміни середньодобових цін (з базовою датою 17 січня) в Україні. Джерело: власні розрахунки, засновані на даних Державної Служби Статистики України

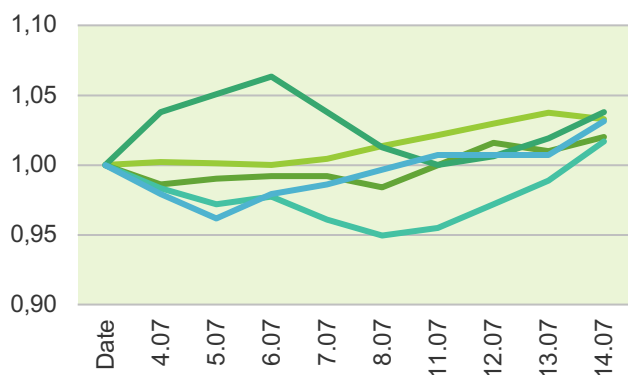

НАЯВНІСТЬ ПРОДОВОЛЬСТВА ↑ НЕВЕЛИКЕ ПОКРАЩЕННЯ НА РІВНІ КРАЇНИ

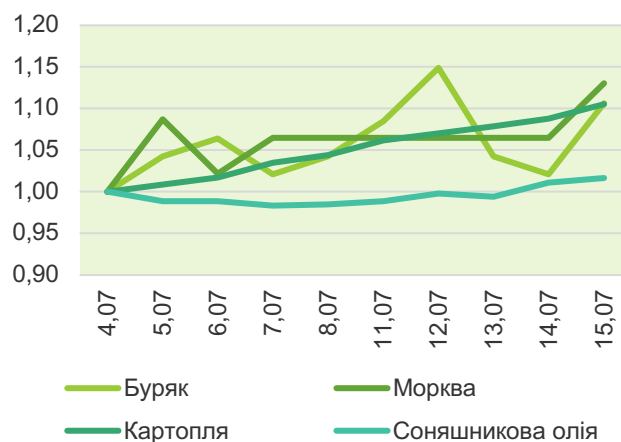
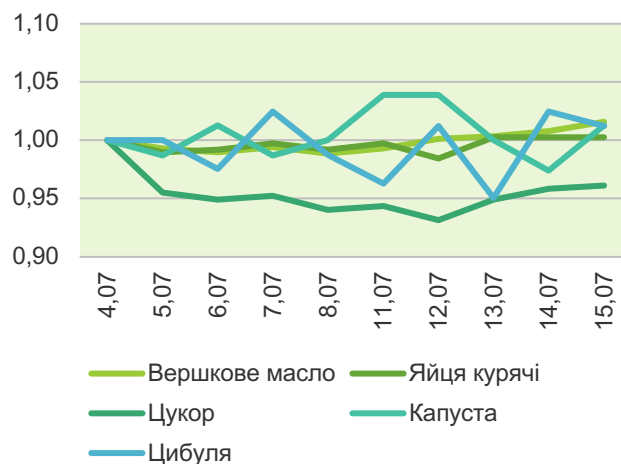
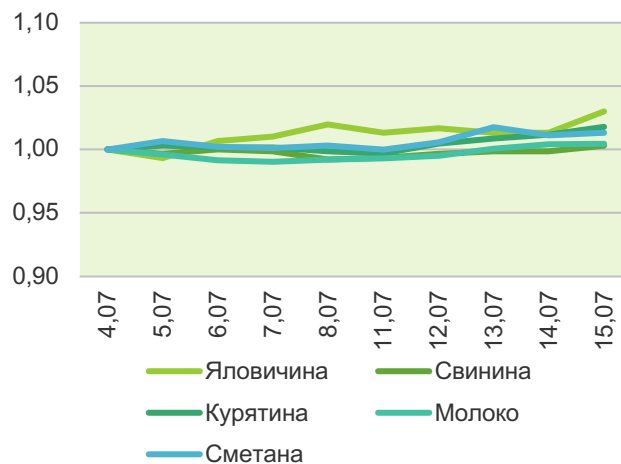
Окрім цін на продовольство, ми відслідковуємо ситуацією з його фізичною наявністю. Ми вимірюємо зміни в доступному асортименті регулярно розраховуючи середнє значення кількості наявних товарів в кожній з категорій продовольства. Спостереження за цим показником дозволяє оцінювати зміну в фізичній наявності різних груп продовольчих товарів у країні.

Станом на 15 липня, порівняно з 4 липня, помітне збільшення асортименту спостерігалось у Чернігові (+3.4%), Івано-Франківську (+3.4%) та Полтаві (+6.1%). В інших містах протягом 4-15 липня значних змін не відбувалось. Відсутня інформація для Донецької та Луганської областей.

Станом на 15 липня, порівняно з 4 липня, помітно зріс асортимент овочів. Ріст спостерігався для моркви (+13.0%), буряку (+10.6%) та картоплі (+10.5%). Основною причиною цього є збільшення пропозиції овочів нового врожаю. З іншого боку, кількість середня позицій цукру наявних на полицях магазинів знизилась на 3.9%. Для інших категорій товарів значних змін не спостерігалось. На графіках нижче зображено щодобову зміну середньої кількості одиниць продукції наявної в межах кожної групи товарів в Україні.

Хліб пшеничний
Хліб житній
Борошно пшеничне
Крупа гречана
Пшоно

Примітка: вертикальна вісь позначає індекс щодобової зміни кількості одиниць продукції наявної в кожній категорії товарів в усіх розглянутих торгових мережах (з базовою датою 4 липня)

Джерело: власні розрахунки, засновані на даних, зібраних з веб-сайтів продуктивних роздрібних мереж.

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТА ЗЕМЕЛЬНА ПОЛІТИКА

Станом на 15 липня, порівняно з 1 липня, було внесено зміни до існуючого законодавства та затверджено нові порядки і вимоги.

12 липня було затверджено порядок прийняття рішення Мінагрополітики про надання гранту для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства.³ Окрім цього, було затверджено критерії для вибору отримувачів грантів та форму договору для його отримання. Аналогічний порядок, критерії та форму договору було затверджено для надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства.⁴ 6 липня було затверджено типовий проект модульної теплиці як допоміжний до вищезгаданого порядку.⁵ Проекти кандидатів на отримання гранту як для створення тепличного господарства, так і гранту для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства розглядаються робочою групою Міністерства Агрополітики та продовольства України на предмет відповідності затвердженим критеріям. Критерії для теплиць включають:

- Площа теплиці не менше 1,6 га та не більше 2,4 га;
- Модульний тип теплиці з металевим збірним каркасом та покриттям плівкою 150-200 мікрон з системою водозабору та поливу;
- Теплиця має бути розрахована на вирощування продово-ягідних та овочевих культур чи їх саджанців/розсади або квітів та декоративних рослин.

Критерії для гранту на створення або розвиток садівництва, ягідництва або виноградарства

³ Деякі питання реалізації Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, затвердженого постановою КМУ від 21 червня 2022 №738 <https://minagro.gov.ua/npa/deyaki-pitannya-realizaciyi-poryadku-nadannya-grantiv-dlya-stvorennya-abo-rozvitku-sadivnictva-yagidnictva-ta-vinogradarstva-zatverdzenogo-postanovoyu-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-21-ch-2>

⁴ Деякі питання реалізації Порядку надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства, затвердженого постановою КМУ від 21 червня 2022 №738. <https://minagro.gov.ua/npa/deyaki-pitannya-realizaciyi-poryadku-nadannya-grantiv-dlya-stvorennya-abo-rozvitku-teplichnogo-gospodarstva-zatverdzenogo-postanovoyu-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-21-ch-2>

включають вимоги до кількості садивного матеріалу на гектар та розміру ділянки (визначено окремо до кожної культури), наявність зрошення та водозабору а також відповідність цільовому призначенню земельної ділянки.

Проекти які не відповідають хоча б одному з критеріїв отримують відмову у наданні гранту.

Окрім цього, 12 липня також було затверджено вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час умертвіння, яка є частиною Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.⁶ Ці вимоги застосовуються до хребетних тварин, окрім плазунів, земноводних, а також свійської птиці, кролів і зайців, яких забивають їх власники поза межами бійні з метою власного споживання. Вимоги включають:

- Під час умертвіння та здійснення супутніх операцій тварин необхідно позбавляти невинного болю, страждань, стресу або виснаження.

- Тварин умертвляють виключно після оглушення, що його здійснюють за допомогою оглушення. Методи оглушення мають забезпечувати непритомність тварин та втрату ними чутливості до моменту настання смерті тварин.

- Умертвіння тварин, крім хутрових, та супутні операції повинні здійснювати лише особи з належним рівнем компетентності, які успішно пройшли підготовку здійснену компетентним органом, навчальними закладами відповідного профілю, а також організаціями (об'єднаннями, асоціаціями) виробників м'яса.

[rozvitku-teplichnogo-gospodarstva-zatverdzenogo-postanovoyu-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-21-cherwnya-2022-roku-73](https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovogo-proektu-modulnoyi-teplicy)

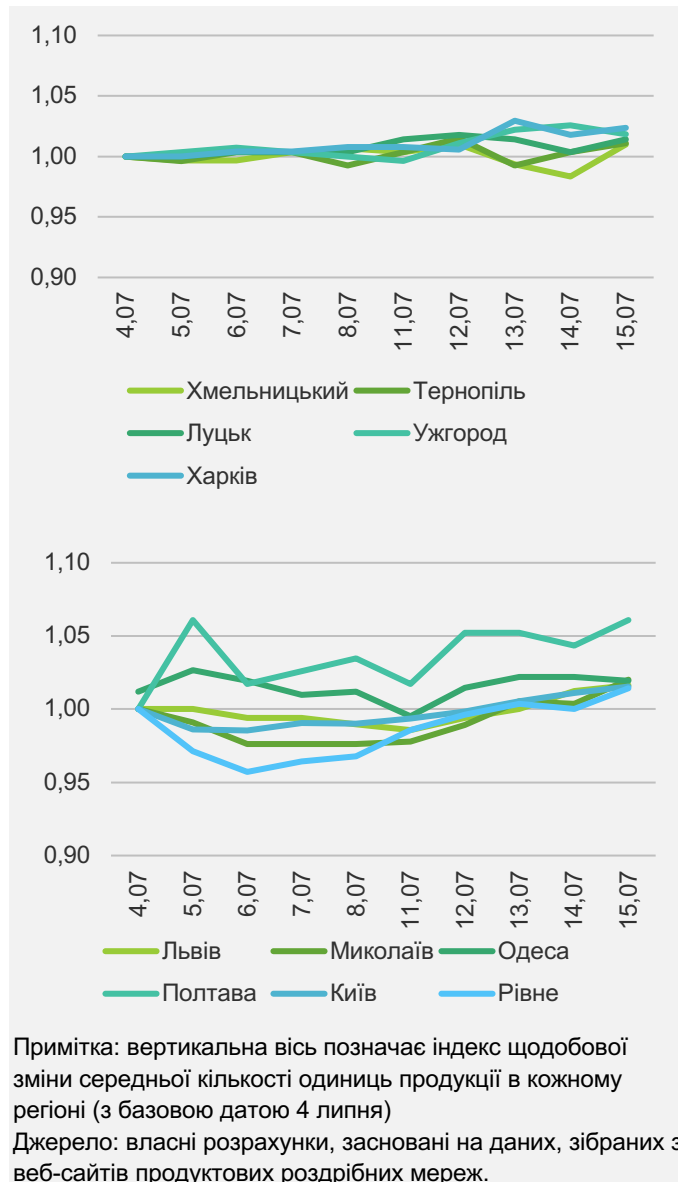
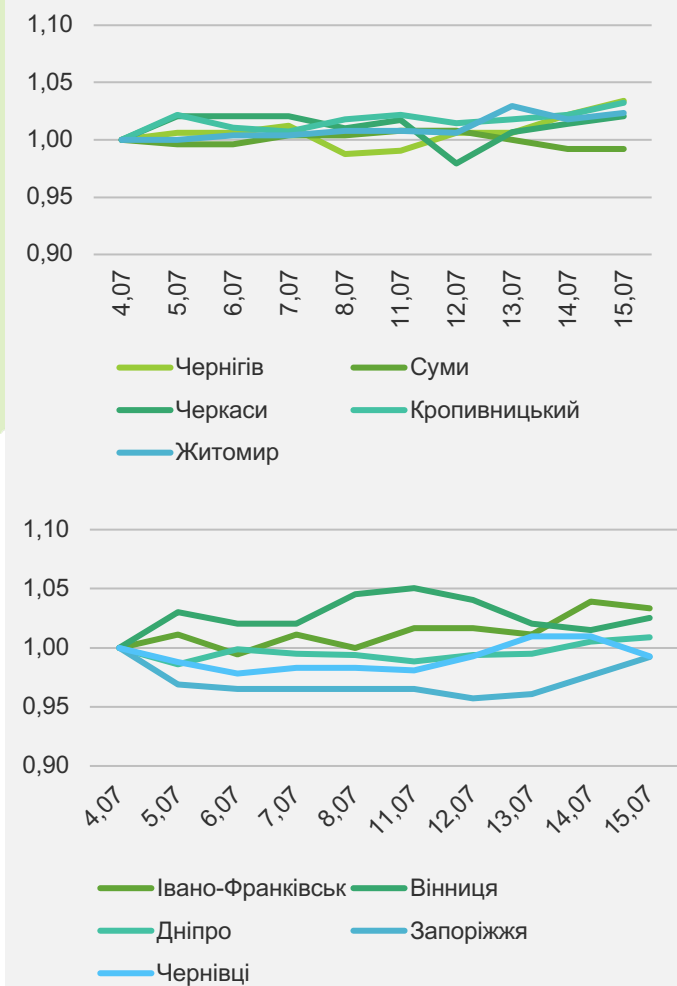
⁵ Про затвердження типового проекту модульної теплиці <https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovogo-proektu-modulnoyi-teplicy>

⁶ Про затвердження Вимог до забезпечення благополуччя тварин під час умертвіння <https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-vimog-do-zabezpechennya-blagopoluchchya-tvarin-pid-chas-umerktivnnya>

ДОДАТОК

Щодобова зміна середньої кількості одиниць продукції наявної в регіоні:

Відповідні автори несуть відповідальність за зміст своїх публікацій.

Думки, висловлені в публікації, не обов'язково відображають позицію усіх залучених сторін.

Автори:

Марія Богонос, Григорій Стольнікович та Роман Нейтер.

Центр досліджень продовольства та землекористування KSE
agrifood@kse.org.ua
kse.ua

Подяка:

Цей проект підтримується Продовольчою та сільськогосподарською організацією Об'єднаних Націй, Світовим Банком та Європейським Банком Реконструкції та Розвитку